

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ ПРОФЕСОР Д-Р ЛИДИЯ СТОЯНОВА ВЕЛКОВА,
катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната”,
факултет „Национална сигурност и отбрана“,
Военна академия „Георги С. Раковски, гр. София 1504,
бул. „Евлоги и Христо Георгиеви“ № 82, тел.: 02 92 26 648

ОТНОСНО: научните трудове, представени по конкурса, обявен със заповед на Началника на Военна академия „Георги С. Раковски” № СИ29-РД03-184 от 06.10.2020 г., обнародван в Държавен вестник бр. 90 от 20.10.2020 г., за заемане на щатно осигурена академична длъжност „доцент” за граждански служител в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната” на факултет „Национална сигурност и отбрана” на Военна академия „Георги С. Раковски“, в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност” за преподаване на учебните дисциплини: „Мениджмънт на сектора за сигурност“, „Мениджмънт на сигурността и отбраната“, „Икономически основи на сигурността и отбраната“ и „Мениджмънт на гражданските ресурси за отбрана и сигурност“

НА КАНДИДАТА:
ГЛАВЕН АСИСТЕНТ ДОКТОР ГЕОРГИ МЛАДЕНОВ ЦВЕТКОВ

София, 2021 г.

На основание заповед на Началника на ВА „Г. С. Раковски“ № СИ29-РД03-265 от 21.12.2020 г. участвам в състава на научното жури за провеждане на конкурс за „доцент“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, обявен за нуждите на катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ на Военна академия „Георги Стойков Раковски“.

Единственият кандидат в конкурса – главен асистент доктор Георги Младенов Цветков е преподавател в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната“ на Военна академия „Г. С. Раковски“. Професионалният му опит датира от 2008 г., когато след спечелен конкурс заема академичната длъжност асистент, а от 2016 г. досега заема академичната длъжност главен асистент.

Завършва последователно образователна степен бакалавър по специалност „Политология“ през 2007 г. в СУ „Климент Охридски“, образователна степен магистър по „Национална сигурност и отбрана“ през 2008 г. във ВА „Г. С. Раковски“ и образователна степен магистър по „Политически мениджмънт“ в СУ „Климент Охридски“ през 2009 г. и образователна и научна степен доктор по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)“ с тема „Формиране на отбранителната политика на Република България (1990 – 2010 г.)“ през 2014 г. във ВА „Г. С. Раковски“.

Кандидатът в конкурса специализира в множество курсове в областта на мениджмънта на сигурността и отбраната, дипломацията и в авторитетни образователни и публични институции в България, САЩ, Албания и Украйна.

Владее френски и английски език, което е допълнителен атестат за неговите изследователски възможности .

Представените от гл. ас. д-р Георги Младенов Цветков комплект материали на магнитен носител са в съответствие с изискванията и включват всички предвидени по процедурата документи.

Посочените данни свидетелстват, че участникът в конкурса напълно отговаря на изискванията на чл. 24, ал. 2, „г“ от Закона за развитие на академичния състав в Република България.

1. Кои от трудовете на кандидата се приемат за оценка от рецензента

В настоящия конкурс за получаване на академична длъжност „доцент” кандидатът гл. ас д-р Цветков участва с 16 научни труда, публикувани след успешна защита на докторска дисертация, които включват:

- една монография с общ обем от 136 страници;
- публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” с обем от 302 страници;
- две статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;
- седем статии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране, в т.ч. две на английски език;
- три доклада, изнесени на национални и международни научни форуми и публикувани в редактирани колективни томовете;
- две научни студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране.

Приемам посочените за рецензиране трудове, тъй като съответстват на предметната област на обявения конкурс. Преобладаващата част на представена научна продукция е на български език, една публикация е на руски и пет от публикациите са на английски език. 12 публикации са самостоятелно дело на кандидата, а 3 са в съавторство, не са представяни за участие в други конкурси за присъждане на научни степени и звания и досега не са рецензирани. В рецензията няма да се дава оценка на публикуваната книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор” – „Отбранителна политика на Република България: Критичен анализ”.

Представеният списък на публикации показва, че научната продукция на кандидата е актуална и е пряко ориентирана към нуждите на учебния процес на катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната”. Монографията е издадена през 2020 г., докладите са представени на авторитетни национални и международни научни форуми, посветени на проблемите на сигурността и отбраната, а статиите са публикувани във водещи национални и международни списания. Всички представени публикации без изключение са в съответствие с посочените по конкурса учебни дисциплини.

Справката за изпълнението на минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“ за гл.ас. д-р Георги Цветков показва 446, 25 точки, при необходими 400.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната и андрагогическата дейност на кандидата

Публикациите, с които гл.ас. д-р Цветков участва в обявения конкурс, са отражение на научните интереси и дирения на кандидата в област на висшето образование „Сигурност и отбрана” и обхващат актуални проблеми от теорията и практиката на управлението на сигурността и отбраната, по които кандидатът целенасочено и системно работи. Сред тях се открояват разработките, посветени на различните аспекти на сигурността и отбраната с акцент върху отбранителната политика, анализ и оценка на факторите на средата за сигурност, изграждането и развитието на отбранителните способности, като част от мениджмънта на отбраната и въоръжените сили, влиянието на икономическите фактории върху ресурсното осигуряване на сигурността и отбраната и вземането на управленски решения.

Научната продукция на гл. ас. д-р Цветков е тематично фокусирана и задълбочена. Важна отличителна характеристика на научноизследователския му подход е неговата теоретична съдържателност и аналитичност. Създадените от него трудове са интересни, актуални и се отличават с оригинални авторови тези, свързани с разкриването, анализирането и обобщаването на различни аспекти и измерения на националната сигурност. Те намират много добър прием, както сред специалистите, така и сред широката аудитория. Научните разработки на гл. ас. д-р Цветков напълно отговарят на темата на обявения конкурс и представят автора като сериозен изследовател в областта на сигурността и отбраната. Цялостният анализ на продукцията на кандидата показва, че заглавията, представени за рецензиране напълно покриват академичните изисквания и стандарти и са доказателство за изградена експертиза в полето на обявения конкурс.

Професионалната биография на гл.ас. д-р Цветков няма да бъде пълна, ако не се подчертае, че като преподавател, успешно пренася научните и практическите си постижения в учебния процес. Той е канен за участие в редица

научни конференции, „кръгли маси” и обсъждания, като експерт в областта на сигурността и отбраната.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В процеса на подготовката и организацията на конкурса, и в работата ми като член на научното жури не са получени сигнали за наличие на плагиатство в публикациите на кандидата по конкурса.

4. Оценка на андрагогическата подготовка и дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Цветков е водещ преподавател по обявените в конкурса дисциплини. Представените от кандидата научни разработки са на високо теоретично равнище, отличават се със систематичност и яснота, и могат да се използват в учебния процес, тъй като до голяма степен покриват тематиката, заложена в учебните програми по обявените в конкурса дисциплини.

Кандидатът има представителен преподавателски опит като лектор и ръководител на дискусии, семинари и практически занятия. Подготовката и провеждането на симулационната игра на катедрата в много голяма степен е негова отговорност. Отнася се професионално към осъществяването на научно ръководство на дипломни и курсови работи и притежава завиден авторитет пред студентската и слушателската аудитория.

Справката за аудиторната му заетост показва, че той е един от най-ангажираните преподаватели в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната”. Учебно-преподавателската дейност и академичните постижения и компетенции на гл. ас. д-р Цветков напълно съответстват на изискванията и спецификата на обявения конкурс.

5. Основни научни резултати и приноси

Предложените за рецензиране трудове представят гл. ас. д-р Георги Цветков като изследовател с последователен стремеж и научни амбиции за обективен анализ на проблемите в несъмнено значимата и фундаментална област на науката „Сигурност и отбрана”. Оригиналните научни резултати и приноси в представените от автора трудове са свързани с развитие на съществуващите и генериране на нови знания основно в професионално направление 9.1. „Национална сигурност”, специализация „Организация и управление извън

сферата на материалното производство (Управление на сигурността и отбраната)”, което позволява да бъдат обобщени в рамките на следните групи:

Първата група приноси са свързани с трансфериране на ново знание в научното поле на анализа на широк кръг проблеми от сферата на сигурността и отбраната. Постижения с приносен характер се откриват в предложените за рецензиране научни публикации, които са посветени на изясняване и критичен анализ на проблеми, с акцент върху факторите от средата за сигурност при изследването и формирането на актуалните насоки на отбранителната политика, като част от общата политика за национална сигурност в светлината на управлението на публичния сектор (публикации 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 14).

Втората група приноси са резултат от задълбочено изследване и анализ в специализираното поле на мениджмънта на отбраната, водещи до уточняване и систематизиране на основните етапи и направления, дефиниране на предизвикателствата пред развитието на отбранителните способности на страната и представяне на основните процеси, които са в основата на желаното бъдещо състояние на въоръжените сили. Очертана е последователността от дейности и решения и е обоснована необходимостта от цялостна и завършена система за управление развитието на отбранителните способности в средносрочен и дългосрочен план (публикации 1, 2, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14, 16).

Третата група приноси са насочени към разкриване и доразвитие на съществени страни в научните концепции, посветени на отбранително-икономическите проблеми в сектора за сигурност и отбрана. На преден план е изведена значимостта на икономическите основи на отбраната и по-специално важността на ресурсните анализи при вземането на управленски решения. Подчертан е негативният извод, че твърде често управленските решения не се основават на реалистични ресурсни анализи. Специално място е отделено на гражданските ресурси за отбрана, като е подчертано, че тяхното използване е с особена стойност, когато става въпрос за държави с относително ограничени и дефицитни ресурси, които при влошени параметри на средата за сигурност за увеличаване на отбранителния си капацитет, освен съюзната военна помощ могат да се опрат и на гражданските си ресурси (публикации 1, 2, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 16).

Тъй като в рамките на една нормативно ограничена по своя обем рецензия е трудно да дам конкретна оценка на всички, посочени от кандидата приноси, ще

изразя подкрепата си за начина на тяхното формулиране и таксономизиране, и ще си позволя да поставя акцент върху хабилитационния труд на гл. ас. д-р Цветков, като представителен научен резултат от неговите дългогодишни творчески усилия.

Изложението в монографията „Управление на развитието на отбранителни способности”, съдържа авторска интерпретация на методи и подходи за изследване на основните движещи сили при изграждането и развитието на отбранителни способности, на тяхната същност и роля за съвременното състояние на Въоръжените сили на Република България. Това, което отличава монографията и я прави значима и интересна е, че за пръв път в българското изследователско пространство авторът в обобщен вид аргументирано представя своето професионално гледище за управлението на процеса на развитието на отбранителните способности в неговата цялост. Безспорно евристичен момент в изследването е аргументирането на тезата, че развитието на способностите е не просто съвкупност от процеси и дейности, а е завършена система, пряко и непосредствено свързана с отбранителната политика, което е стимул за намиране на най-добрите формули за тяхното взаимодействие. Именно това позволява на автора да обективизира своето виждане за състоянието на Въоръжените сили (ВС) на страната и възможностите за тяхното развитие в дългосрочния хоризонт – 2030-2035 година.

Текстът съдържа факти и свидетелства, които анализирани през призмата на общите принципи, средата за сигурност и съответните ограничения, са в основата на най-значимото постижение в работата - идентифицирането на необходимите промени в начина на управление на развитието на способностите, с потенциал за постигането на реален ефект от най-високото до най-ниското управленско равнище на Въоръжените сили на страната.

Заслужава да се отбележи отчетливо изразената позиция на автора за възможните позитивни рефлексии върху сигурността и интересите на България от прилагане на принципите на добро управление в условията на съществени ограничения на ресурсите в рамките на процеса на изграждането и развитието на необходимите оперативни способности. Сред многото сериозни постижения на работата са структурираните и надградени от автора основни етапи от процеса на управление и развитие на отбранителните способности в контекста на

отбранителната политика. Като дефинира същностните за отбранителните способности категории и се опира на постиженията от практиката, кандидатът предоставя възможността ръководният и експертен състав на Министерство на отбраната да отговорят на предизвикателствата пред изграждането на отбранителните способности посредством прилагането на съвременни, ресурсно обосновани управленски подходи в средносрочен и дългосрочен план в условията на прозрачност и защита на публичния интерес.

Сред достойнствата на монографията безспорно са синтезираното и логическо представяне на собственото изследване; ясната структура на изложение; единната класификация на отделните глави; спазването на правилата за академичен език и стил; разработената систематизация и таксономизация на дейностите под формата на схеми, графики и фигури, в които чрез логическа последователност от етапи, стъпки и техники са представени йерархичните нива и взаимовръзките в мениджмънта на отбраната, позволяваща лесно, бързо и еднозначно да се вникне в същността на процеса при вземане на обосновани, целесъобразни и ресурсно осигурени решения за изграждане и развитие на отбранителни способности на ВС.

В *научно отношение* резултатите могат да допринесат за обогатяване и развитие на знанието в сферата на управление на ресурсите за отбрана и развитието на отбранителните способности, както и за допълване и уточняване на основни термини и понятия от изследваната област, което като цяло води до нарастване на научния капацитет.

В *практическо отношение*, се очаква приложимостта на монографичния труд да е значима, поради това, че се предлагат конкретни решения за подобряване управлението на процеса на развитие на отбранителните способности. Направените в монографията актуални предложения могат да намерят отражение във вътрешноведомствените документи, както и при провеждане на стратегическия преглед на отбраната и ВС и разработването на дългосрочни Програма и План за развитие на ВС до 2032 г.

Монографията на гл. ас. д-р Георги Цветков демонстрира експертизата на своя автор и детайлно познаване на актуалното състояние на изследвания проблем, при което се откроява самостоятелност, ерудиция и оригинално мислене. Генерирани са значими и сериозно аргументирани прогнози за

възможностите за прилагането на принципите на отбранителната политика и планиране в контекста на повишаване ефективността на управлението на развитието на отбранителните способности.

6. Оценка на значимостта на приносите за науката и практиката

Обосновано може да бъде направена оценка, че посочените приноси, *са лично постижение на кандидата* и освен че са полезни, оригинални и значими, добавят нова стойност в знанието за продуктивната отбранителна политика на държавата в характеризиращата се с висока динамика външна среда за сигурност. Те представляват теоретични обобщения и решения на съществено важни за националната сигурност на страната научни и приложни проблеми, като допълват и конкретизират различни аспекти на организацията и управлението на сигурността и отбраната. В тях е синтезирана и представена конструкция от знания, която успешно може да се използва, както от специалистите, така и в учебния процес и в научно-изследователската дейност на всички висши училища, които провеждат обучение в професионално направление сигурност и отбрана.

Приносите на гл. ас. д-р Цветков се доказват и от неговото активно участие в различни научно-изследователски проекти и работни групи, видно от представените материали по конкурса, последният от които е по процедура BG05M2OP001-2.016 „Модернизация на висшите училища“.

7. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

От рецензираните 15 публикации, 12 са самостоятелно дело на кандидата, а 3 са в съавторство, като посочените научни и научно-приложни приноси до голяма степен са плод на анализи и обобщения, с които той надгражда и непрекъснато усъвършенства опита си на изследовател. Всичко това ми дава основания да приема, че представените по конкурса научни разработки и приносите, съдържащи се в тях, са лично дело на гл. ас. д-р Цветков.

8. Критични бележки за представените трудове

Без да откривам някакви съществени слабости в цялостната конструкция от предложените за рецензиране научно-изследователски трудове, бих препоръчала на кандидата да разнообрази формата на своята продукция като създаде учебници и учебни помагала по водените от него дисциплини, да предаде натрупания богат

теоретичен и практически опит в бъдещата си работа посредством ръководството на дипломанти и докторанти, и да продължи да търси по-широко международно признание на своите разработки, чрез публикации в чужбина и на международни форуми.

9. Лични впечатления от кандидата

Познавам гл. ас. д-р Георги Цветков от 2007 година като човек и преподавател с висока професионална компетентност, колегиална толерантност и принципност. В работата си той се отличава с непрекъснат стремеж за развитие, аналитичност, системност и прецизност към изследваната проблематика. Считам, че трудовете, представени по конкурса са негово самостоятелно дело и успешно защитават изявените в справката претенции за оригинални научни приноси.

10. Заключение

Характерът и съдържанието на предложените от кандидата в конкурса публикации съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и нормативната база на ВА „Г. С. Раковски” за научна продукция с резултати и приложимост в учебния процес за заемане на академичната длъжност „доцент”.

11. Оценка на кандидата

Давам своята положителна оценка за научните трудове на главен асистент доктор Георги Младенов Цветков, участник в конкурса за щатно осигурена длъжност за цивилен служител „доцент” в катедра „Мениджмънт на сигурността и отбраната” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.2. „Военно дело за преподаване на учебните дисциплини: „Национална и международна сигурност“ и „Анализ на кризи и конфликти“

Апелирам към уважаемите членове на научното жури по конкурса, главен асистент доктор Георги Младенов Цветков да бъде избран и предложен да заеме академичната длъжност „доцент”.

12.01.2021 г.
София

Изготвил рецензията:

проф. д-р Лидия Велкова